

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1039/ /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 532/2010. (XII. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak az intézkedés célja közlésének elmaradása tekintetében

h e l y t a d o k,

minden más tekintetben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése.)

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

1.) A panaszos 2010. május 19-én kelt panaszában előadta, hogy 2010. május 14-én Kaposvárott kollégája legénybúcsúját ünnepelték baráti társaságban, majd 2010. május 15-én, hajnali fél 1 óra körül egy másik szórakozóhelyre indultak. A Pécsi utcában sétáltak a járdán, amikor a Malom felőli lejárónál egy rendőrautó állt meg mellettük. Az autóból egy láthatóan dühös rendőr megkérdezte, hogy „Ki sünözött?”. Mivel a panaszos említette, hogy „sünök”, ezért ezt közölte is a rendőrökkel. Állítása szerint a baráti társaság nem hangoskodott, nem kiabáltak, csak mentek az úton, ahol egyébként sem zavarhattak volna senkit, mivel a környéken ipari terület van, illetve egy labdarúgópálya. A rendőrök a panaszos véleménye szerint „nem állampolgár barát” hangnemben megkérdezték tőle a lakcímét, amelyet elmondott, majd mivel az eljáró rendőr azt nem értette és elismételtette vele, ennek ismét eleget tett. Az eljáró rendőr modora kötözködő és flegma volt, ami akkor sem változott, miután a panaszos megkérte, hogy ne intézkedjen velük szemben, hiszen csak legénybúcsút ünnepelnek, és senkinek sem ártanak. Ezek után a panaszos kérte, hogy a rendőrök közöljék az azonosítójukat, de az elhadart számokat nem volt lehetősége felírni, így csak reménykedett abban, hogy a társai ezt megtették. (A panaszos beadványában az azonosító számokat feltüntette.) Az eljáró rendőr ezek után átvizsgálta a panaszos ruházatát, majd megbilincselte. A társaság a panaszos véleménye szerint normális emberekből állt, nem volt zajongás, rendbontás, ezért senki sem értette az intézkedés okát. Az intézkedés során az egyik rendőr elhagyta a sapkáját, amit a panaszos társai elvittek a rendőrkapitányságra és leadták a portán, majd a panaszos után érdeklődtek.

A rendőrök a panaszost először az orvosi ügyeletre vitték – feltételezése szerint láttelepet vetetni –, ahol az ügyeletes orvos csak a hasát és a hátát vizsgálta meg, a „szétszorongatott” karját nem. A panaszos állítása szerint nem tanúsított a rendőri intézkedéssel szemben ellenállást, mégis látható jelei maradtak annak, ahogy a felkarjánál fogva vezették. Az orvosi vizsgálat után a rendőrkapitányság alagsorában levő fogdába kísérték, és közölték vele, hogy 6-7 óráig ott lesz, ne is akarjon kimenni. A panaszos az intézkedést megelőzően fogyasztott ugyan szeszesítalt, de állítása szerint sem a mozgásával, sem a beszédével nem volt baj, agresszivitást, tettelegességet vagy ellenállást nem tanúsított. Nem igazoltatták, nem kérték el az iratait. Nem fújattak vele alkoholszondát, de a rendőr az intézkedés során állította, hogy a panaszos ittas. Menet közben többször észlelte a panaszos, hogy a rendőrök feleslegesen intézkednek. A panaszossal nem közölték sem szóban, sem írásban, hogy miért vitték be a rendőrkapitányságra. Jogait nem ismertették vele, csak papírokat tettek elé, amelyeket nem írt alá, mivel nem értette az eljárás okát, és annak módját is sérelmezte. A rendőrautót vezető rendőr nem volt ideges, csak a társa, akiknek azonosítószámait a panaszos pontosan megjelölte. A panaszos úgy érzi, hogy a „sünözés” miatt intézkedtek vele szemben, a rendőrségi eljárást pedig indokolatlannak és megalázónak tartja.

2.) A panaszos 2010. június 20-án kelt beadványában panaszát a következőkkel egészítette ki.

A Kaposvári Rendőrkapitányságon folyt panasz eljárás során meghallgatták a panaszost, azonban a meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben az intézkedés dátumánál 2010. május 15-e helyett – tévesen – 2010. május 05-e, az intézkedés helyszínének megjelölésénél pedig Pécsi utca helyett Malom utca szerepel, holott a helyszín a Pécsi utcánál a Malom lejáró volt. Az elírások oka a panaszos szerint az lehetett, hogy a rendszer az első

meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet nem mentette el, ezért előről kellett kezdeniük a jegyzőkönyv megírását, amit már sietősen végeztek.

A panaszos állítása szerint az történt, hogy a rendőrök lehúzott ablakkal, lassan elmentek mellettük. A panaszos valamelyik kollégájának valóban azt mondta, hogy „sünök”, amit a rendőrök meg is hallhattak, mert ezután lefékeztek, visszatolattak, majd odaálltak melléjük, és kiabálva kérdezték, hogy „Ki sünözött?”. A panaszos szerint nem zavarták a lakók nyugalmát, de ha kiabáltak volna, akkor sem tudtak volna zavarni senkit, mert nincs lakóingatlan a környéken. A rendőrök semmi jelét nem mutatták annak, hogy igazoltatni akarják, köszönésük is csak annyi volt, hogy „Ki sünözött?”. A rendőrök nem közöltek vele semmit, ezért nem is írta alá azokat a dokumentumokat, amelyeket elé tettek. Nem tudja, hogy a rendőrök miért gondolták azt, hogy bármit is elismert. Nem állt ellen az intézkedésnek, a rendőrök kérdésére válaszolva elmondta, hogy hol lakik, a ruházatátvizsgálás és a bilincselés során pedig együttműködő volt. Kéri a Panasztestületet, hogy szerezzék be az orvosi jelentést, amelyben szerepelnie kell, hogy a jobb kezén volt egy csuklórögzítő ínhüvelygyulladás miatt, amellyel a rendőrök nem is foglalkoztak.

3) A panaszosnak az intézkedés során jelenlévő ismerőse 2010. június 17-én kelt nyilatkozatában az alábbiakat adta elő.

2010. május 14-én kollégájuk legénybúcsúján voltak egy szórakozóhelyen, ahonnan körülbelül 2010. május 15-én éjfél és 1 óra között távoztak azzal a céllal, hogy az ünneplést egy másik szórakozóhelyen folytassák. Körülbelül nyolcan haladtak a járdán a Pécsi utca felől a futballpálya irányába. Az út túloldalán található malom lejáróját hagyhatták el éppen – a közelben már senki nem volt –, amikor egy rendőrautó haladt el mellettük lehúzott ablakokkal, amire emlékei szerint a panaszos azt mondta: „Nézzétek! Sünök!”. Erre a gépjármű lelassított és visszatolattott. A rendőrök kiszálltak a gépkocsiból és a napszaknak megfelelő, előírás szerinti köszönéstől eltekintve egyikük megkérdezte, hogy „Ki sünözött?”. A panaszos megmondta, hogy ő volt. Ezután megkérdezték tőle, hogy hol lakik, amire közölte a lakcímét. A tanú emlékei szerint a rendőrök ezt 3 alkalommal kérdezték meg, ő pedig háromszor ugyanazt elmondta, illetve kérte a rendőröket, hogy hagyják őket, legénybúcsút tartanak, ők normális társaság és mennének tovább szórakozni. A tanú nem hallotta pontosan, hogy mi volt a reakció a rendőrök részéről, de ezt követően a panaszos mindjárt az azonosító számuk után érdeklődött. Ezt ruházatátvizsgálás, majd bilincselés követte. Az előállítás alapját és az azonosító számaikat egyik társuk újfent megkérdezte, amit – miután már az autóba beszálltak – a rendőrök elhadartak, és sietősen távoztak, olyannyira, hogy a panaszos mellé ülő rendőr a sapkáját az aszfalra ejtette és otthagya. A társaság tagjai ezért egy fővel kevesebben, az eredeti úti céljuktól eltérve, az elhagyott rendőrsapkát magukhoz véve elindultak a városi kapitányságra, ahol a rendőrsapkát akarták visszaadni és érdeklődni szerettek volna a panaszos felől. Itt egy, a kapun kijövő rendőrtől azt a felvilágosítást kapták, hogy az éjjel beszállítottakat csak kora reggel, 6 óra körül engedik ki, ezért ne is várjanak a panaszosra. Az elhagyott rendőrsapkát ugyanezen rendőrnek át is adták, amit az átvett és bevitt. A hallottakat tudomásul véve távoztak. Bár a társaság fogyasztott alkoholt, ki többet, ki kevesebbet, a panaszos ismerőse úgy gondolja, hogy viselkedésükkel sem az igazoltatás előtt, sem közben és utána sem zavartak senkit, nem hangoskodtak, nem kötözködtek. Úgy érzi, hogy az intézkedés felesleges és indulatos reakció volt a rendőrök részéről.

4) A panaszosnak az intézkedés során jelenlévő másik ismerőse 2010. június 19-én kelt nyilatkozatában az alábbiakat ismertette.

2010. május 15-én, éjjel 00:30 perc körül kollégájuk legénybúcsújáról egy másik szórakozóhelyre indultak. A Pécsi utcán, a malom utcai lejáró és a focipálya környékén voltak, amikor egy rendőrautó hajtott el mellettük. A társaság egyik tagja – a panaszos – a rendőröket „sünöknek” nevezte. Mivel a rendőrök lehúzott ablakkal és lassan hajtottak el mellettük, ezért meghallották és megálltak. Dühösen kiszálltak az autóból és azt kérdezték, „Ki sünözött?”. Ekkor a panaszos beismerte, hogy ő volt. A rendőrök megkérdezték a lakcímét, amire válaszul a panaszos a tanú emlékei szerint kétszer is elmondta, hogy hol van a lakhelye. A tanú véleménye szerint a rendőrök nem rendőrhöz méltóan, idegesen és flegmán viselkedtek. A panaszos kérte a rendőröket, hogy hagyják őket, hiszen nem tettek semmit és az azonosító számuk után érdeklődött. Ekkor a rendőrök megbilincseltek, és beültették az autóba. Az azonosító számukat ugyan közölték, de a kormány mögött ülő rendőr már csak akkor, amikor az autóban ültek mindannyian. A számokat a társaság egyik tagjának sikerült gyorsan felírnia. Mikor a társaság tagjai megkérdezték a rendőröket, hogy miért viszik el a panaszt, a válasz az volt, hogy csendháborítás miatt. Mivel ők hangoskodást és csendháborítást nem tanúsítottak, ezért nem értették a dolgot. Az intézkedés során a rendőrök közül az egyik a sapkáját is otthagya az aszfalton. Ekkor a társaság elment a városi rendőrkapitányságra, ahol éjjeli 1 óra és fél 2 óra körül felvilágosításként csak annyit kaptak egy éppen a kapun kijövő rendőrtől, hogy körülbelül reggel 6 óra felé szokták elengedni az éjjel behozott egyéneket. Itt adták oda a megtalált sapkát ennek a rendőrnek, aki vissza is vitte azt. Bár a legénybúcsú alakalmából fogyasztottak alkoholt, a tanú szerint ennek ellenére viselkedésükkel nem zavartak senkit, az intézkedés pedig felesleges és indulatos reakció volt a rendőrök részéről.

A rendőri intézkedésekkel kapcsolatban a panaszbeadvány az alábbi körülményeket kifogásolja:

- a szolgálati fellépés módját;
- az igazoltatás, a ruházatátvizsgálás, a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazás és az előállítás jogalapját, indokoltságát, illetve a bilincs használatának módját;
- a rendőri intézkedés hangnemét.

A Panasztestület a rendőri intézkedésekkel kapcsolatban lefolytatott vizsgálatot követően állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedések *„érintették a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezetett tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, 54. § (1) bekezdésében biztosított emberi méltósághoz való jogát, az 55. § (1) bekezdésében biztosított személyi szabadsághoz és személyi biztonsághoz, az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez és a 70/D. §-a szerinti testi épséghez fűződő jogát.”*

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi iratok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2010. május 19-én kelt, a Kaposvári Rendőrkapitányságon előterjesztett panaszbeadványa;
- a panasz 2010. június 20-án kelt kiegészítése;

- a panaszos közigazgatási ügyben ügyfélként történt meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon 14010-105/38-20/2010/P. számon készült jegyzőkönyv;
- tanú közigazgatási ügyben történt meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon 14010-105/38-18/2010/P. számon készült jegyzőkönyv;
- tanú közigazgatási ügyben történt meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon 14010-105/38-19/2010/P. számon készült jegyzőkönyv;
- a Kaposvári Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Közrendvédelmi Alosztály 14010/508249/2010/id. számú jelentése az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- tanú közigazgatási ügyben történt meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon 14010-105/38-15/2010/P. számon készült jegyzőkönyv;
- tanú közigazgatási ügyben történt meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon 14010-105/38-16/2010/P. számon készült jegyzőkönyv;
- az előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- nyilatkozat az előállított személy jogaival, kötelezettségeivel és az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatással kapcsolatban;
- igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról;
- Ügyeleti ellátásról szóló dokumentum;
- a Kaposvári Rendőrkapitányság vezetőjének 14010/10097-4/2010/ált. számú tájékoztató levele;
- a Kaposvári Rendőrkapitányság vezetőjének 14010/10097-38/2010/RP. számú tájékoztató levele;
- Baté-Fonó-Kaposkeresztúr Szabálysértési Hatósága 2010. június 30-án kelt, Sz-34-2/2010. számú határozata;
- a Kaposvári Városi Bíróság 2010. július 21-én kelt ítélete.

A rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

A Kaposvári Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Közrendvédelmi Alosztály két rendőr törzsőrmesterének közigazgatási ügyben történő meghallgatásáról 2010. június 22-én készült jegyzőkönyvek rögzítik, hogy 2010. május 15-én a rendőrök járőrszolgálatot láttak el Kaposvár területén. Az említett napon, 00:50 órakor a Pécsi utca és Virág utca kereszteződéshez érve azt látták, hogy egy körülbelül 8 főből álló társaság a járdán haladt. A társaság egyik tagja – a panaszos – kiabált, üvöltözött, ezért a gépkocsival megálltak és intézkedés alá vonták. A többi személlyel – mivel ők szabálysértést nem követtek el – közölték, hogy távozzanak.

A 2010. május 15-én készült, 14010/508249/2010/id. számú rendőri jelentés szerint a panaszost 2010. május 15-én 00:55 órakor vonták intézkedés alá. Igazoltatása során nevét és lakcímét bediktálta, amit az országos nyilvántartóban leellenőriztek és megállapították, hogy a körözésben nem szerepel. Igazoltatására azért került sor, mert tetten érték, amint erősen ittas állapotban kiabált, üvöltözött, és ezen cselekménye alkalmas volt arra, hogy a környéken élők nyugalalmát, pihenését nagymértékben zavarja. Mivel a panaszos az intézkedés során tovább kiabált, hangoskodott, ezért felszólították, hogy fejezze be azt, mert a cselekménye szabálysértést képez. Figyelmeztették továbbá arra, hogy ha nem hagyja abba a hangoskodást, akkor szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják a Kaposvári Rendőrkapitányságra. A panaszos azonban ennek a felszólításnak sem tett eleget. Ekkor a panaszossal szemben az Rtv. 48. §-a alapján bilincset alkalmaztak, amelyet az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszer előzött

meg, mivel a panaszos a bilincselést oly módon akadályozta, hogy kezeit maga mellé feszítette. A testi kényszer a panaszos kezeinek hátrafeszítéséből állt. Ezt követően a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállították a Kaposvár, Ezredév utcai orvosi ügyeletre – ahol 01:05 órától 01:14 óráig tartózkodtak –, majd onnan bevitték a Kaposvári Rendőrkapitányságra.

A panaszossal szemben a Rtv. 29. § (1)¹, I. fordulata alapján igazoltatást, a 31. § (1) bekezdése² alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálását, illetve a 33. § (2) bekezdés f) pontjának³ I. fordulata értelmében szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítását hajtották végre. Az intézkedések végrehajtása során a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a⁴ alapján testi kényszer alkalmaztak, az Rtv. 48. §⁵ c) pontja alapján – szökés megakadályozása érdekében – kezeit megbilincseltek. A kényszerítő eszközt 00:55 órától 01:20 óráig alkalmazták a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. § (4) bekezdés b) pontja⁶ szerint a kezek hátra, illetve előre bilincselésével. A kényszerítő eszközök alkalmazására figyelmeztetés történt.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a rendőri jelentésben foglalt személyi szabadságot korlátozó intézkedés és a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, megfelelt az Rtv. 15. §-a⁷ szerinti arányosság követelményének.

¹ **Rtv. 29. § (1) bekezdése:** „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

² **Rtv. 31. § (1) bekezdése:** „Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremérintő módon.”

³ **Rtv. 33. § (2) bekezdése:** „A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, (...)

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolyatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”

⁴ **Rtv. 47. §:** „A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat.”

⁵ **Rtv. 48. §:** „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.”

⁶ **Szolgálati szabályzat 60. § (4) bekezdése:**

„A bilincselés módjai:(...)

b) kezek előre, illetve hátra bilincselése,”

⁷ **Rtv. 15. §:** „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

A rendőri intézkedés során sérülés, a kényszerítő intézkedés és eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése⁸ alapján az előállított a hozzátartozója vagy képviselője kiértesítését nem kérte.

A rendőri jelentés alapján az Rtv. 33. § (4) bekezdés⁹ szerinti tájékoztató az előállítás okáról, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8), (9); 19/1996. (VIII. 23.) ORFK Utasítás 36/A. §-a alapján a jogairól és kötelességeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. Az előállítás oka 2010. május 15-én 05:00 órakor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A panaszos részére 2010. május 15-én kiállított igazolás szerint személyi szabadságának korlátozása 2010. május 15-én 00:55 perctől 2010. május 15-én 05:00 óráig tartott. Az igazolás alapján a panaszos hozzátartozója vagy képviselője kiértesítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt, élelmezést nem kért. A panaszos az igazolást szándékosan nem írta alá, amely körülmény az iraton „nem írta alá” megjegyzéssel fel lett tüntetve.

A panaszos szintén nem írta alá azt a 2010. május 15-én kiállított nyilatkozatot, amelyben kijelentette volna, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. § alapján megkapta, a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, és a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban panasszal nem élt, az Rtv. 33. § (4) alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról a tájékoztatást szóban megkapta, a részére kiállított (az előállítást időtartamáról szóló) igazolást átvette, az előállító helyiségben történő elhelyezésével kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §. (8)-(9) bekezdései és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. alapján jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást átvette, élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülései a rendőri intézkedés során nem keletkeztek, orvosi ellátásban nem részesült. Ezen a dokumentumon is fel van tüntetve, hogy a panaszos azt „nem írta alá”.

A panaszos orvosi ügyeletre történő szállítására az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata¹⁰ alapján került sor. A rendőri jelentéshez csatolt, 2010. május 17-én kelt záradék alapján a panaszos orvosi vizsgálata a bilincshasználat miatt volt szükséges és indokolt. Az orvosi ügyeleten készült látlelet szerint a panaszost a rendőrség vitte be vizsgálatra, mert a panaszos előállításakor testi kényszert alkalmaztak, és bilincshasználat történt. A panaszoson külsérelmi nyom nem volt látható, friss sérülése nem volt, a bilincshasználatkor sérülés nem történt. A panaszos jobb alkarján csuklórögztető volt, feltehetőleg ínhüvelygyulladás miatt.

Baté-Fonó-Kaposkeresztúr Szabálysértési Hatósága 2010. június 30-án kelt határozatában a panaszost az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. számú (XII. 28) Kormányrendelet (a továbbiakban: szabálysértési rendelet) 6. § (1) bekezdésbe ütköző „csendháborítás” szabálysértése miatt indított eljárásban, figyelmeztetésben részesítette. Az indokolás azt tartalmazza, hogy a Kaposvári Rendőrkapitányság Közrendvédelmi osztálya

⁸ **Rtv. 18. § (1) bekezdése:** „A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalos vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

⁹ **Rtv. 33. § (4) bekezdése:** „Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”

¹⁰ **Lásd:** 3. számú lábjegyzet

feljelentést küldött a szabálysértési hatósághoz, melyben leírták, hogy a panaszost 2010. május 15-én 00:55 órakor tetten érték a Virág utca és a Pécsi utca kereszteződésénél, ahol erősen ittas állapotban kiabált, üvöltözött. A kiabálást a vele szemben fogatosított intézkedés során sem hagyta abba, ezért előállították a rendőrkapitányságra. Közölték vele, hogy cselekményével szabálysértést követett el, amit elismert. Közölték vele továbbá, hogy feljelentést tesznek ellene, amit tudomásul vett.

Az eset összes körülményét figyelembe véve a panaszossal szemben fogatosított intézkedések – igazoltatás, átvizsgálás, előállítás, kényszerítő eszközök alkalmazása – jogszerűek és indokoltak voltak, amelyek végrehajtására a hatályos jogszabályok és a szakma szabályainak betartásával, valamint az arányosság követelményének megfelelően került sor. Tekintettel arra, hogy az intézkedés alá vont személy a többszöri rendőri felszólításnak nem tett eleget és a szabálysértés elkövetését tovább folytatta, ez megteremtette vele szemben az előállítás, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazásának jogalapját, melyet Rtv. 29. § (1) bekezdése, valamint 31. § és 33. §-ok biztosítottak.

III.

A rendőri intézkedések elleni, konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A panaszos állítása szerint az intézkedés oka az volt, hogy a mellettük elhaladó rendőrségi szolgálati gépkocsit meglátva a „sünök” kijelentést tette, amit az abban ülő rendőrök meghallottak.

Az Rtv. 1. § (1) bekezdése¹¹ a Rendőrség feladatkörébe utalja a közrend és a közbiztonság védelmét. Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XIX. törvény 70/B. § (4) bekezdése szerint: „Mindenkinek joga van a pihenéshez, a szabadidőhöz és a rendszeres fizetett szabadsághoz.” A pihenéshez való alapjog vitathatatlanul magában foglalja az éjszakai nyugalomhoz való jogot. Ezen alapjog védelmében szabálysértési alakzatként került meghatározásra az a közösségellenes magatartás, amely lakott területen, az ott lévő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalomát megzavarja.

A panaszban említett napon a járőrök éberrel látták el szolgálatukat, melynek során észlelték a panaszos közrendet sértő, csendháborító magatartását, amellyel kapcsolatban a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte. Abból a célból, hogy a közrendet sértő cselekmény (hangoskodás, kiabálás) folyamatát megszakítsák, intézkedés alá kellett vonniuk a panaszost. A rendőri jelentések és meghallgatási jegyzőkönyvek szerint nem a „sünözés”

¹¹ **Rtv. 1. § (1) bekezdése:** „A Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, bűnfelderítési célú ellenőrzés.”

miatt történt a rendőri intézkedés, hanem a szabálysértő személy további jogsértő magatartásának megakadályozása, személyazonosságának megállapítása, valamint a további szükséges intézkedések megtétele érdekében.

A panaszos és az általa megnevezett tanúk által leírtak, valamint az intézkedő rendőrök által készített jelentésben foglaltak közötti nyilvánvaló ellentmondást a rendőri jelentésben, mint közokiratban foglalt tények alapján oldottam fel.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 195. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „*az olyan papír alapú (...) okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét*”. Ezen törvényes vélelemmel szemben ellenbizonyításnak is csak korlátozott mértékben van helye [Pp. 195. § (6) bek.].

Ezzel egybehangzóan a Legfelsőbb Bíróság 1/2004. sz. büntető jogegységi határozata kimondja, hogy az intézkedésről készült rendőri jelentés *közokirat*, a 2/2004. sz. büntető jogegységi határozat ezt az álláspontot megerősíti. A Legfelsőbb Bíróság 1858. sz. büntető elvi határozata szerint „*a rendőri jelentés közokirat; feladata annak igazolása, hogy az abban megjelenített intézkedés megtörtént*”.

A bizonyítékok értékelése során a panaszos által tanúként megjelölt, a vallomások szerint korábban szintén alkoholt fogyasztó, a panaszossal kollegiális/baráti viszonyban lévő két személy nyilatkozatában foglaltak bizonyító ereje nem érte el azt a szintet, amely azt a meggyőződést alakíthatta volna ki, hogy a rendőri jelentésbe, mint közokiratba foglalt adatok és tények a közokirat tartalmának hamis, vagy meghamisított voltára utalnának, így azt teljes bizonyító erejűként fogadtam el.

A fentiekre tekintettel a rendőri jelentésben foglaltakat elfogadva megállapítom, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedések (igazoltatás, ruházatátvizsgálás, előállítás) megfelelő joggalappal és indokoltan történtek, ezért az ezzel kapcsolatos panaszt elutasítom.

2.) A panaszos szerint társaival nem zavarták a lakók nyugalmát, de ha hangoskodtak volna, akkor sem zavartak volna senkit, mivel nincs lakóingatlan a környéken.

A panaszosnak az intézkedés helyszínével kapcsolatban tett megjegyzése azért irreleváns, mert a Pécsi utca Malom utcai lejárójánál vannak lakóépületek is. A szabálysértési tényállás földrajzi helyszíni kritériuma tehát megvalósult, mivel az 1968. évi november hó 8. napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezmény kihirdetéséről szóló 1980. évi 3. törvényerejű rendelet 1. cikkelyének c) bekezdése¹² szerint a kaposvári Pécsi utca, Malom utca teljes területe lakott területnek számít.

3.) A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedő rendőrök az intézkedés formai követelményeinek figyelmen kívül hagyásával, a „Ki sünozött?” kérdéssel kezdeményeztek intézkedést vele szemben, az intézkedés célját nem közölték, magukat pedig csak kérésére azonosították. A panaszos utalt továbbá arra is, hogy véleménye szerint a rendőrök őt nem is

¹² **Közúti Közlekedési Egyezmény 1. Cikk c) pont:** „*Lakott terület*” beépített ingatlanokat magában foglaló olyan területet jelent, amelyet bejáratainál és kijáratainál kifejezetten ilyenként megjelöltek, vagy amelyet a nemzeti jogszabályokban más módon meghatároztak.”

igazoltatták, mivel nem szólították fel az iratai átadására, csupán nevét és lakcímét kérdezték tőle.

A rendőri intézkedés során a rendőr azonosítására, valamint a szolgálati fellépés módjára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a¹³, valamint a Szolgálati Szabályzat 4. §-a¹⁴ részletezi. E paragrafusok – lábjegyzetben hivatkozott –, kötelezően előírt formai és garanciális tartalmi elemeinek főszabály szerint a rendőri intézkedés megkezdése előtt kell elhangzaniuk. Egyedül az az eset jelenthet kivételt, ha a tájékoztatás a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztetné, mivel ebben az esetben az intézkedés befejezésekor kell közölnie a rendőrnek az azonosíthatóságára vonatkozó adatait. A panaszolt intézkedésről készült rendőri jelenés az előállítás okával kapcsolatban azt tartalmazza, hogy az intézkedő rendőrök a panaszossal közölték, hogy cselekménye szabálysértést képez, és ha ezt a magatartást tovább folytatja, akkor szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják a Kaposvári Rendőrkapitányságra. A rendőrök azonosítási kötelezettségüknek az intézkedés során eleget tettek, amit bizonyít, hogy a panaszos beadványában mindkettőjük azonosító számát pontosan megjelölte.

Ugyanakkor a jelentés, a meghallgatási jegyzőkönyvek, valamint a Kaposvári Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása sem tartalmaz információt arra vonatkozóan,

¹³ **Rtv. 20. §:** „(1) A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja.

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

(3) A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

(4) Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

¹⁴ **Szolgálati Szabályzat 4. §:** „(1) A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelegéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.

(2) Ha az (1) bekezdés szerinti közlés, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, azt az intézkedést követően kell megtenni.

(3) Ha az intézkedés alá vont a rendőr felszólításának nem tesz eleget, az intézkedő rendőr „A törvény nevében!” felszólítással figyelmezteti, hogy szigorúbban lép fel.

(4) A rendőri intézkedés közben körültekintően kell eljárni. A rendőrnek arra kell törekednie, hogy megelőzze, hogy megtámadják, lefegyverezték, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

(5) A rendőri intézkedés eredményes befejezését szükség esetén segítség igénybevitelével is biztosítani kell.

(6) Ha a rendőr az Rtv. V. fejezetében foglalt intézkedést vagy a VI. fejezetében foglalt kényszerítő eszközt alkalmaz, ezt követően az intézkedés alá vont személyt tájékoztatja az Rtv. szerinti panasztétel lehetőségéről.

(7) A rendőr részéről - szolgálati feladatai ellátása során - tilos a személyek bármilyen, így különösen nemi, faji vagy etnikai származás, vallás vagy világnézet, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő hátrányos megkülönböztetése,

(8) Az (1) bekezdés alkalmazása során a rendőri intézkedés eredményességét az ott meghatározott információk előzetes közlése, illetve a szolgálati igazolvány vagy az azonosító jelvény felmutatása akkor veszélyezteti, ha a közlés vagy a felmutatás időigénye az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

hogy az igazoltatás során a rendőrök közölték-e az intézkedés célját. Ezért e tekintetében a panaszban és a tanúk nyilatkozataiban foglaltakat alapul véve a panasznak helyt adok.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint az intézkedés során igazoltatás alá vonták a panaszost, aki nevét és lakcímét bediktálta, amit az országos nyilvántartóban leellenőriztek és megállapították, hogy a körözésben nem szerepel. Ezt követően – az előállítás időtartama alatt – megtörtént a bediktált adatok fénykép alapján történő visszaellenőrzése is, ezért a panasz az igazoltatás szakszerűsége tekintetében nem megalapozott.

4.) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök sem szóban, sem írásban nem közölték vele, hogy miért állították elő. Továbbá kifogásolta, hogy jogait nem ismertették vele, csak papírokat tettek elé, amelyeket a panaszos nem írt alá, mert nem tájékoztatták az eljárásról, jogairól és kötelezettségeiről, és mivel nem értette az eljárás miértjét és módját.

Az előállítás okának szóban történt közlésével kapcsolatban a panaszt a 3.) pontban már kifejtettekre hivatkozva elutasítom, tekintettel a tanúk nyilatkozataira is, melyek szerint a társaság tagjainak kérdésére, hogy miért viszik el a panaszost, a rendőrök a helyszínen azt válaszolták, hogy csendháborítás miatt.

A panaszos az előállítás során a nyilatkozatot és szabadon bocsátásakor az előállítás időtartamáról készült igazolást nem volt hajlandó aláírni, melynek tényét a rendőrök a dokumentumokra feljegyezték. A fenti tájékoztatások a rendelkezésre álló iratok szerint megtörténtek. Önmagában az a tény, hogy a panaszos azokat nem volt hajlandó tudomásul venni, nem teszi megalapozottá panaszát, amit ennél fogva elutasítok.

5.) A panaszos beadványában sérelmezte a rendőrség által vele szemben alkalmazott testi kényszer és bilincs használatát. Elmondása szerint nem állt ellen az intézkedésnek, a rendőrök kérdésére válaszolva elmondta, hogy hol lakik, a ruházatátvizsgálás és a bilincselés során pedig együttműködő volt. Sérelmezi továbbá, hogy a jobb kezén volt egy csuklórögzítő ínhüvelygyulladás miatt, amellyel a rendőrök nem is foglalkoztak.

Az Rtv. 48. §-a¹⁵ feljogosítja a rendőrt arra, hogy a személyi szabadságában korlátozni kívánt személlyel szemben bilincset alkalmazzon. Az Rtv. indoklása a törvény VI. fejezetének 48. §-val kapcsolatban a következőket tartalmazza: „A bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővetés, őrizetbevétel) alkalmazható.” A panaszos előállítását végrehajtó rendőrök tehát jogszerűen alkalmazták a panaszossal szemben kényszerítő eszközként bilincset, mérlegelve azt a körülményt is, hogy a panaszos ittas állapotban volt az intézkedés során, amely intézkedésre éppen a panaszos renitens magatartása adott okot.

Az intézkedést követően 2010. május 15-én 01:05 órakor a Kaposvár, Ezredév utcai orvosi ügyeleten 2010-05/15002 naplósám alatt készült ambuláns lap hitelesen tanúsítja, hogy az előállított személynek a rendőrök által foganatosított kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) nem okoztak sérülést. Külsérelmi nyom, friss sérülés nem volt látható a panaszoson, ezzel kapcsolatos problémát az őt vizsgáló orvosnak nem jelzett. A BK 82. számú állásfoglalás, valamint a BH 1986.93. alapján az említett igazolás közokiratnak

¹⁵ **Lásd:** 5. számú lábjegyzet

minősül, amely hitelesen bizonyítja az abban foglaltakat, ezért a panaszt e tekintetben is elutasítom.

Az Rtv. 47. §-a szerint „A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.” A rendőri jelentés szerint a testi kényszer alkalmazására – a panaszos kezeinek hátrafeszítésével – azért került sor, mivel a panaszos a bilincselést oly módon akadályozta, hogy kezeit maga mellé feszítette. A testi kényszer alkalmazására tehát megfelelő joggalappal és indokoltan került sor, ezért a panaszt elutasítom.

6.) A panaszos a vele szemben alkalmazott rendőri intézkedésekkel összefüggésben általánosságban sérelmezte a rendőrök által használt hangnemet, kijelentve, hogy az „nem állampolgár barát”, flegma és kötözködő volt. A tanúk nyilatkozatainak szavai szerint a rendőrök dühösek, idegesek és flegmák voltak.

Az érintett rendőrök jelentésükben és nyilatkozataikban ugyanakkor egybehangzóan azt állítják, hogy a panaszos erősen ittas állapotban kiabált, üvöltözött és szidalmazta őket az intézkedés alatt, amit többszöri felszólításukra sem fejezett be.

Mivel az ismertetett bizonyítékok közötti ellentmondás az eljárás során nem volt feloldható, ezért a rendőri intézkedés hangnemt érintő panasz tekintetében nem lehetett megalapozott döntést hozni.

7.) A panaszos sérelmezi, hogy a meghallgatásáról a Kaposvári Rendőrkapitányságon készült jegyzőkönyvben két elírás is szerepel.

Ezzel kapcsolatban felhívom a panaszos figyelmét arra, hogy az említett jegyzőkönyv utolsó mondata a következőképpen hangzik: „Mást az ügyel kapcsolatban elmondani nem tudok, a felvett jkv. az általam elmondottakat helyesen tartalmazza.”. Észrevételét ezért nem utólag, a Panasztestület felé, hanem a jegyzőkönyv tartalmának ismertetését követően, a hatóság eljáró tagjának kellett volna jeleznie, a jegyzőkönyv aláírását megelőzően.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában „a rendőri fellépést kiváltó panaszosi magatartást a panaszosi és a rendőri állítások összefüggésében értékelte. (...) A rendőri jelentésében a panaszos hangoskodása (amit a rendőrök csendhárító magatartásként értékeltek) alapozta meg az intézkedést, míg a panaszos és a tanúk egybehangzó állítása szerint a panaszos nem hangoskodott, vele szemben az intézkedést egyértelműen az elhangzott „sünök” kijelentés eredményezte. (...) A Testület álláspontja szerint a megkülönböztetett figyelem a panaszos irányában a panaszos által állítottakat támasztja alá, miszerint a rendőrök egyedül a számukra sértőnek vélt kijelentésre reagáltak, és az adott kijelentést tevő panaszossal szemben intézkedtek. Jelentőséget tulajdonított további annak is a Testület, hogy a panaszosi állítást két tanú előadása is megerősítette. A Testület ezért a panaszos előadását fogadta el az igazoltatást megelőző történések kapcsán az események valós leírásaként – miszerint a rendőri fellépést a panaszos kijelentése és nem szabálysértő magatartása alapozta meg –, és a rendőri fellépést azt alapul véve értékelte. Ebből kiindulva a Panasztestület „megállapította, hogy a panaszos rendőri intézkedést kiváltó kijelentése nem minősül olyan magatartásnak, amely az Rtv. 29. §-ában szereplő igazoltatási okok ismeretében igazoltatás végrehajtását

tette volna szükségessé, így a konkrét rendőri fellépésre jogalap hiányában, indokolatlanul került sor.” (...) „A Testület az Rtv. 13. §-a alapján, az igazoltatást megalapozó magatartással kapcsolatban hangsúlyosan felhívja a figyelmet, hogy a panaszosnak a „sünök” kijelentése, amit a rendőrök provokatív magatartásként értékelhettek, semmiképpen sem szolgálhatott kellő alappal ahhoz, hogy a rendőrök a panaszos „megleckézetéseként”, a panaszossal szemben fellépjenek. A Testület mindezek alapján megállapította, hogy a panaszos igazoltatása a részrehajlásmentes intézkedés követelményét is sértette, ezért megvalósította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelmét.”

A Panasztestületnek azzal a megállapításával, hogy a panaszos kijelentése semmiképp nem szolgálhatott a vele szemben történt rendőri fellépés alapjául, maximálisan egyetértek. Azonban a fenti okból végrehajtott, részrehajló intézkedés tényként való elfogadásából levezetett gondolatmenetet a jelen határozat III. részében már kifejtett indokok alapján vitatom. Döntésemet alátámasztja Baté-Fonó-Kaposkeresztúr Szabálysértési Hatóságának 2010. június 30-án kelt határozata, amely alapján a panaszos magatartása alkalmas volt arra, hogy a szabálysértési rendelet 6. § (1) bekezdésében ütköző és aszerint minősülő csendháborítás szabálysértés elkövetése miatt elmarasztalják.

Az említett szabálysértési határozat a Kaposvári Városi Bíróság 1217/2010/2. számú végzése alapján 2010. augusztus 02-án jogerőre emelkedett, így a panaszos *jogerősen is elmarasztalt csendháborító*, akivel szemben a rendőri intézkedések fogantatosítása jogszabályi felhatalmazás alapján történt.

A részrehajló intézkedést cáfolandó megjegyzem, hogy a Kaposvári Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Közrendvédelmi Alosztály járőrei 2010. évben Kaposváron 427 esetben jártak el hasonló történeti tényállás alapján csendháborítás szabálysértés miatt.

A Panasztestület megállapítása szerint *„Jelen esetben az előállítás alapja, a panaszos csendháborító magatartásával megalapozott szabálysértés gyanúja volt, amelyre a rendőrség a panaszos személyi szabadságának 4 órán tartó korlátozásával válaszolt. Az előállítás időtartama különösen azért problémás, mert a 4 óra alatt a rendőrségi dokumentumok alapján – a panaszos orvosi ügyeletre történő szállításán kívül – semmilyen eljárási cselekmény fogantatosítására – így különösen a panaszos meghallgatására – nem került sor. Mindezek szerint a Testület a fentebb idézett jogszabályi rendelkezések alapján megállapította, hogy a panaszos előállításának időtartama sértette az arányosság követelményét, és ezáltal a panaszos személyi szabadságát is.*

Az előállítás időtartama 4 óra volt, amely idő alatt megtörtént a panaszos orvosi vizsgálata, az általa bediktált adatok fénykép alapján történő visszaellenőrzése, az előállítás során kiállítandó iratok, a rendőri jelentés, az igazolás, valamint a szabálysértési feljelentés elkészítése, és nem utolsósorban az ittas állapotban csendháborítást elkövető személy józanodása. Mindezt figyelembe véve a személyi szabadság korlátozásának időtartama nem tekinthető aránytalannak.

„A nyilatkozatban foglaltak tekintetében a rendőrségi iratok, így elsősorban a jelentés, valamint az intézkedő rendőrök meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek nem tartalmaznak információt arra vonatkozóan, hogy a panaszost a papírok aláírását megelőzően milyen módon, és miről tájékoztatták. Ahogy arról sem, hogy amint a panaszos jelezte, hogy nem írja alá az iratokat, akkor a rendőrség, amellet, hogy a feljegyezte az iratokra, hogy a panaszos

azokat nem írta alá, megpróbálta-e ismertetni vele a bennük foglaltakat. A Testület hangsúlyozza, hogy a nyilatkozatban foglaltaknak az ismerete garanciális jelentőségűek az előállított számára jogai gyakorlása és kötelezettségei teljesítése tekintetében. Az aláírásával az érintett személy igazolja, hogy az abban foglalt információkról tájékoztatták, azokat tudomásul vette, vagyis az aláírást mindenképpen megelőzi a panaszos tájékoztatása, a dokumentumokban foglaltaknak a panaszos számára történő részletes ismertetése, a panaszos részéről felmerülő kérdésekre történő válaszadás. A Testület álláspontja szerint a rendőrség az említett rendelkezésekben foglalt kötelezettségét ezért nem teljesítheti egyszerűen azzal, hogy „megszerzi” a panaszos aláírását az aláírandó formanyomtatványokra. Minderre tekintettel érthető a panaszos reakciója, miszerint nem írta alá azokat a dokumentumokat, amelyek tartalmával nem volt tisztában, különösen azért, mert ezt kifejezetten jelezte is a rendőröknek, amire a rendőri reakció az volt, hogy feljegyezték a dokumentumokra, hogy azokat a panaszos „nem írta alá”. A Testület tekintettel arra, hogy a rendőrségi dokumentumok nem tartalmazzák információt arról, hogy a panaszost az iratokban foglaltakról tájékoztatták-e, ezért a megállapította, hogy a panaszosnak sérült a tisztességes eljáráshoz való joga.”

A 14010/508249/2010/id. számú rendőri jelentés alapján az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerinti tájékoztató az előállítás okáról, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került, az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban a panaszos a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. § (8), (9); 19/1996. (VIII. 23.) ORFK Utasítás 36/A. §-a alapján a jogairól és kötelességeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. Tehát az említett jelentés tartalmazza az arra vonatkozó információt, hogy a panaszost az iratokban foglaltakról tájékoztatták. Maga a panaszos a közigazgatási eljárás során történt meghallgatása alkalmával a jegyzőkönyvben egyébként szó szerint a következő nyilatkozatot tette: „azzal, hogy nem írtam alá a dokumentumokat, azt nyilvánítottam ki, hogy nem értek egyet az eljárással”. Az a körülmény, hogy a panaszos saját elhatározásából, szándékosan nem kívánt élni azzal a törvény adta lehetőségével, hogy jogait és kötelezettségeit megismerje, nem róható a Rendőrség terhére. Álláspontom szerint hibás lenne egy dokumentum aláírásának megtagadásából azt a következtetést levonni, hogy az abban foglalt tájékoztatás valójában nem is hangzott el. Ez ahhoz a visszás gyakorlathoz vezetne, hogy az intézkedést kifogásoló személy azzal, hogy nem írja alá a nyilatkozatokat, automatikusan a Rendőrségre hárítaná a felelőséget az Rtv. által kötelezően előírt tájékoztatási kötelezettség elmulasztása miatt.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹⁶, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése¹⁷ alapul.

¹⁶ **Rtv. 92. § (1) bekezdése:** „Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁷ **Rtv. 93/A. §:** „(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdése, 15. §-a, 13. § (1) bekezdése, 18. § (1) bekezdése, 20. §-a, 29. § (1) bekezdése, 31. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata és (4) bekezdése, 47. §-a, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. §-a, 60. § (4) bekezdése;
- az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. számú (XII. 28.) Kormányrendelet 6. § (1) bekezdése;
- a Közúti Közlekedési Egyezmény kihirdetéséről szóló 1980. évi 3. törvényerejű rendelet 1. cikkelyének c) bekezdése.

Budapest, 2011. március 09.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány